

A Dél-Dunántúl tőzegmohás élőhelyei

Fodor Andrea és Szurdoki Erzsébet

Online függelék

(Természetvédelmi Közlemények, 2014)

1. Függelék

Enumeráció.

Az Enumeráció elkészítéséhez a következő forrásokat használtuk fel: MTM Növénytár Mohaherbáriumának (BP) anyaga és számítógépes adatbázisa, Boros Ádám florisztikai jegyzetei (Boros 1915-1972), Vajda László kirándulási naplói (Vajda 1933-1978), valamint a területről megjelent publikációk (Borhidi & Juhász 1985; Boros 1924, 1936, 1953, 1964, 1968; Galambos 1981, Galambos és Juhász 1985; Juhász et al. 1985; Jaczó 1941; Lájér 1998a,b; Latzel 1934; Péterfi 1904; Soós 1940; Uherkovich 1981; Visnya 1939). A florisztikai adatokat két csoportban mutatjuk be, először a herbáriumi gyűjtéseket (**Herb.**), majd az irodalmi adatokat (cikkek, kéziratok) soroljuk fel (**Lit.**), végül röviden jellemezzük a taxon hazai elterjedését. Mindkét esetben a sorrend az előfordulások helyét, azon belül a gyűjtés ill. a közlés időrendjét követi. A herbáriumi adatoknál megadjuk a herbáriumi cédula eredeti szövegét, kivéve a megyére való utalást, ezt követi a gyűjtés pontos dátuma, majd zárójelben a gyűjtő neve. Abban az esetben, ha az anyagot valaki revideálta (vagyis a példányt más taxonba sorolta), a revideálást végző személy monogramját *rev.* szócska után tüntetjük fel. Ez természetesen az ellenőrzésre, megerősítésre nem vonatkozik. Az eredeti fajnevet a cédulaszöveg után zárójelben adjuk meg. A könnyebb áttekinthetőség érdekében, ha egy taxonról több teljesen megegyező szövegezésű példányt találtunk, az Enumerációban akkor is csak egyszer tüntettük fel. Az Enumerációban szereplő minden herbáriumi példányt ellenőriztünk. Az irodalmi adatok esetében ismertetjük, amit a fajról írtak, majd zárójelben található a hivatkozás az adott tanulmányra. Kézírt anyagok közül Boros Ádám és Vajda László útinaplóját dolgoztuk fel, ezek esetében gyűjtésre vonatkozó bejegyzés után zárójelben a szerző monogramja és a gyűjtés pontos dátuma szerepel.

Az enumerációban szereplő monogramok és az azoknak megfelelő nevek:

BÁ-Boros Ádám
EML-E. M. Lobley
FA-Fodor Andrea
GI-Galambos István
JS-Jávorka Sándor
JM-Juhász Magdolna

KGY-Kófaragó Gyelnik
SÁ-Soós Árpád
SzE-Szurdoki Erzsébet
SzGy-Szollát György
VA-Visnya Aladár
VL-Vajda László

Sectio Sphagnum

***Sphagnum palustre* L.**

A *S. palustre* Magyarország leggyakoribb és legelterjedtebb tőzegmoha fajai közé tartozik, megtalálható a különféle lápokban és lápréteken. A Magyar Moha Vörös listán: NT-mérsékelten fenyegetett (Papp et al. 2010).

Herb.: Barcsi Borókás: In pratis ad rivum „Rigócz patak” pr. pag. Aranyospusztá. 1922.07.13. (BÁ); In pratis rivi „Rigócz-patak” inter Aranyospusztá et Középrigócz. 1922.09.26. (BÁ); „Aranyospusztá”. 1938. (SÁ); In pratis paludosis rivi Rigócz-patak inter pag. Középrigócz et Felsőrigócz. 1923.07.24. (BÁ); Prope pag. Darány: Pupos Erdő ad terram arenosam. 1937.09.6. (KGY); In alnetis paludosis „Nagyberek” prope Darány. 1923.03.29. (BÁ); In dumetis paludosis „Jolda erdő” inter pag. Drávatamási et Középrigócz. 1923.04.14. (BÁ); In Darány, Barcsi Borókás, Nagyberek near Osmunda regalis. 2003.09.18. (FA és SzE); In Kígyós-tó at Barcsi Borókás near Barcs, among the fishpond, railway and Grófi-út. 2003.08.24. (FA és SzE); In Kaburgya (East from Nagyberek) at Barcsi Borókás near Barcs. 2003.09.18. (FA és SzE); In Szűrűhely folyása at Barcsi Borókás near Barcs. 2003.05.15. (FA és SzE); In Púposkút, near Darány, between No. 6 autoroad and Siklós railway. 2003.09.24. (FA és SzE). Kaszói erdőtömb: Ad marg. alnet. paludos. meridie ab „Bükk-örh.” pr. Somogyszob. 1938.04.17. (BÁ); In alnetis paludosus in ripa rivi ad meridiem ab Varászló. 1923.06.9. (BÁ); Near Tarany, South from Hókamalom., 1997.06.27., (SzGy és JM); In Rezulai-erdő near Inke. 2003.10.27. (FA és SzE); Near Tarany, North from Hókamalom., 2003.10.12. (FA és SzE); North-west from Somogyszob, in the northern part of Szárhomok. Sphagna grow in the wet, Alnus glutinosa dominated small depression. 2003.10.13. (FA és SzE). Egyéb somogyi előfordulások: Ad stripes arborum in dumetis humidis „Alsó-erdő” prope pagum Görgeteg. 1922.09.24. (BÁ); In paludosis „Alsó erdő” prope Görgeteg. 1923.05.7. (BÁ); „Görgeteg”. 1938. (SÁ); In alnetis paludosis „Csukás tó” prope Nagybjom. 1923.07.1. (BÁ).

Lit.: Barcsi Borókás: Rigócz-patak aranyospusztai mellékága, a rét valamivel emelkedettebb helyén közel az összefolyáshoz (BÁ 1922.07.13.); Rigócz-patak aranyospusztai mellékága (BÁ 1922.09.26.); Rigócz-patak aranyospusztai mellékága (BÁ 1927.08.7.); Aranyospusztá (Soós 1940); Aranyospusztá (Jaczó 1941); a Rigócz-patak Felső-Rigócz és Közép-Rigócz közti szakasza, mocsaras rétek, bőven (BÁ 1923.03.29.); a Rigócz-patak Felső-Rigócz és Közép-Rigócz közti szakasza, mocsaras rétek (BÁ 1923.05.29.); Rigócz-patak menti rétek (BÁ 1923.07.24.); Rigócz-patak Felső-Rigócz és Közép-Rigócz között, tömeges (Boros 1924); Rigócz-patak menti átmeneti lápok (Boros 1964); Rigócz-patak partján Daránynál (Boros 1968); a Nagyberek északnyugati része, mocsári égeresben, bőven (BÁ 1923.03.29.); a Nagyberek északnyugati része, mocsári égeresben, az égerek tövében (BÁ 1923.04.14.); Nagyberek, égerlápban (BÁ 1923.05.29.); a Nagyberek nyugati részén (BÁ 1927.08.7.); Nagyberek (Boros 1924); Nagyberek, égerlápban (Galambos 1981); Nagyberek égerlápja Daránynál (Boros 1968); Jolda-erdő, vízfolyás mentén zombékok közt (BÁ 1923.04.14.); Jolda-erdő (Boros 1924), Jolda-erdő égerlápja (Boros 1968); Nagy-Nyírkút égeres tóban éger alatt (Galambos 1981); Dagonya (Juhász et al. 1985); Fekete-tó égerlápja (Galambos & Juhász 1985); Grófi út, a dombos sávban az elektromos vezeték alatt (Galambos 1981); Szűrűhely-folyása, az ér nedvesebb helyein és az időszakos erdei vízállás partján (Galambos 1981); Szűrűhely-folyás, tavacska keleti partja, kb. 30 m hosszúságban vastag párna szegélyezi (Uherkovich 1981); a Szűrűhely-folyása medencéjét átszelő úttól északkeletre *Ranunculo flammulae-Gratioletum* társulásban (Borhidi & Juhász 1985), Púpos-kút égeresben (Galambos & Juhász 1985); Darány, Púpos-kút, *Carici elongatae-Alnetum* (Lájer 1998b). Kaszói erdőtömb és környéke: Inke (Lájer 1998a); Bükkpusztától nyugatra lápos égeres szélén fűzek közt, elég sok (BÁ 1929.07.28.); Bükkpusztától délnyugatra mocsaras égeres (BÁ

1930.08.30.); Bükkpusztától délre, homokbuckák között égeres lápolt (BÁ 1938.04.17.); Somogyszob közelében, Bükkpusztától délnyugatra égeres szélén, fűzek közt, számos, több m²-nyi folt (Boros 1936); Baláta-tó (Lájer 1998a); Tarany, Somogyszob égerlápján (Lájer 1998a); Szentai-erdő, a vasútállomás közelében, attól délre, árok égeressel, elég sok (BÁ 1938.04.17.); Szentá (Soós 1940); Szentá (Jaczó 1941); Varáslótól délre, vízfolyás mentén mocsaras égeresben, kevés (BÁ 1923.06.9.). Egyéb somogyi előfordulások: Nagybjom, észak-dél irányú beerdősödött állóvíz (BÁ 1923.07.1.), Nagybjom (Boros 1924), Görgeteg, Alsó-erdő, az egykori Lenci malomnál égeresben, egy fa alján, nagy csomó (BÁ 1922.09.24.); Görgeteg, Alsó-erdő Malom-árokától északkeletre zombékos szélén, nyír és éger cserjésben, néhány gyep (BÁ 1923.05.7.); Görgetegnél az Alsó-erdőben két helyen (Boros 1924), Görgeteg (Soós 1940); Görgeteg (Jaczó 1941); égerláp Görgeteg mellett (Boros 1964); égerláp Görgetegnél (Boros 1968).

Sectio Acutifolia

Sphagnum quinquefarium (Braithw.) Warnst.

Jellemzően savanyú erdei talajon él, lápokban sohasem található meg. Ritka, a Zemplénben és Nyugat-Magyarországon fordul elő. A Magyar Moha Vörös listán: VU-sebezhető (Papp et al. 2010).

Herb.: Mecsek: Hung. occid. in silva „Pálirtás” in valle „Égeresvölgy” supra pag. Magyarürög ad oppid. Pécs. (*S. capillifolium*) 1930.04.27. (JS, rev. SzE és FA); Hung. occid. in silva „Pálirtás” in valle „Égerespatak” supra pag. Magyarürög ad oppid. Pécs. (*S. capillifolium*) 1930.04.27. (JS, rev. SzE és FA); Pál-irtás az Égervölgy nyugati oldalán, Magyar-Ürögh határában. (*S. capillifolium*) 1934.09.8. (VA, rev. SzE és FA); In sylvestibus supra rivulo in valle Égervölgy prope. pag Magyarürög. (*S. capillifolium*) 1952.06.27. (VL, rev. SzE és FA); In humosis silvaticis vallis Éger-völgy prope Magyarürög. (*S. capillifolium*) 1952.06.27. (BÁ, rev. SzE és FA).

Lit.: Mecsek: Pécs (Péterfi 1904); Jakab-hegy Pálirtás részén kb. 1 m², nedves erdőtalajon (Latzel 1934); a mecseki Jakab-hegy lejtőjén, a Pál-irtásban (Visnya 1939); Éger-völgy mézskerülő tölgyes (*Luzulo forsteri-Quercetum*) (BÁ 1952.06.27.); Éger-völgy (VL 1952.06.27.) Éger-völgy, tölgyes (Boros 1953). *Sphagnum* foltok az Éger-völgyben Magyarürög mellett savanyú tölgyesben, lejtőn (Boros 1964); kicsi *Sphagnum* előfordulás Pécs mellett, Magyarürögnél az Éger-völgyben, savanyú talajú tölgyesben az Éger-patak felett a hegyoldalban (Boros 1968). (A felsorolt publikációkban *S. capillifolium*-ot közölnek az Éger-völgyből, a herbáriumi példányok azonban *S. quinquefarium*-nak bizonyultak a revideálás során.)

Sphagnum russowii Warnst.

Általában lápokban, zombékokon él, de hazánkban elsősorban savanyú talajú erdőkből került elő. Nagyon ritka. A Magyar Moha Vörös listán: EN-veszélyeztetett (Papp et al. 2010).

Herb.: Kaszói erdőtömb: Ad stirpes arborum in locis paludosis ad „Csatártó” inter pagos Berzencze et Tarany. (*S. capillifolium*) 1922.07.28. (BÁ rev. BÁ); Ad stirpes arborum in locis paludosis ad „Csatártó” inter pagos Berzencze et Tarany. (*S. capillifolium*) 1922.07.28. (BÁ rev. EML); Ad stirpes arborum in locis paludosis ad „Csatártó” inter pag. Berzencze et Tarany. 1928.07.22. (BÁ); Ad stirpes arborum in locis paludosis ad „Csatártó” inter pagos Berzencze et Tarany. (*S. capillifolium*) 1922.09.25. (BÁ rev. BÁ).

Lit.: Kaszói erdőtömb: Berzencze, Csatár-tó mélyedését körülvevő éger tövén (BÁ 1922.07.28.); Berzencze, Csatár-tó mélyedését körülvevő éger tövén (BÁ 1922.09.25.); Csatár-tó Somogyberzencze és Tarany között, egyetlen párna (Boros 1924a); Csatár-tó, égeres (Boros 1953). Csatár-tó égerlápja Berzencze és Tarany között, a Szentai-erdőben (Boros 1964), Csatár-tó égerlápja Berzencze és Tarany között, a Szentai-erdőben (Boros 1968). (A Csatár-tóról

Boros Ádám korábban *S. capillifoliumot* közölt (BÁ 1922.07.28. és 09.25., Boros 1924, 1953), később ezt *S. russowii*-ra módosította (Boros 1964, 1968). A begyűjtött példányok egy részét E.M. Loblely is *S. russowii*-nak revidálta. A Boros által gyűjtött herbáriumi példányok az ellenőrzés során valóban *S. russowii*-nak bizonyultak.)

Sphagnum girgensohnii Russ.

Hazánkban ritka, csak néhány kisebb előfordulása ismert, eddig fűzlápokból, zombéksásosból és nedves talajról került elő. A Magyar Moha Vörös listán: EN-veszélyeztetett (Papp et al. 2010).

Lit.: Kaszói erdőtömb: Tarany, Hókamalom közelében *Juncus effusus* állományban (Lájer 1998a).

Sphagnum fimbriatum Wils.

Nedves útrézsűkben, árkokban, és elsősorban fűzlápokban él, az utóbbi évtizedekben jelentősen elterjedt. Az egyik leggyakoribb tőzegmoha hazánkban. A Magyar Moha Vörös listán: NT-mérsékelten fenyegetett (Papp et al. 2010).

Herb.: Kaszói erdőtömb: At Boronkamelléki Tájvédelmi Körzet, Southeast from Mesztegnyőtől, near the north-western part of fishpond. Peatmosses grow in the *Carex elata* and *Juncus effusus* dominated depression. 2003.11.09. (FA és SzE); Southern part of Baláta tó, under *Salix cinerea* shrubs. 2003.10.27. (FA és SzE); Small patch of peatmoss can be found on the latearl side of *Carex elata* hummock in the round depression., 2003.10.13. (FA és SzE).

Mecsek: In Cserkúti-dombok near Pécs. 2003.10.04. (FA és SzE).

Lit.: Kaszói erdőtömb: Somogyszob, *Juncus effusus* és *Agrostis canina* között, valamint égerlápban (*Carici elongatae-Alnetum*) (Lájer 1998a).

Sectio Squarrosa

Sphagnum squarrosum Crome

Elsősorban fűz- és égerlápokban él, de előfordul lápréteken is. A gyakoribb tőzegmohák közé tartozik. A Magyar Moha Vörös listán: NT-mérsékelten fenyegetett (Papp et al. 2010).

Herb.: Kaszói erdőtömb és környéke: At Boronkamelléki Tájvédelmi Körzet, Southeast from Mesztegnyőtől, near the north-western part of fishpond. Peatmosses grow in the *Carex elata* and *Juncus effusus* dominated depression. 2003.11.09. (FA és SzE); Southern part of Baláta tó, under *Salix cinerea* shrubs. 2003.10.27. (FA és SzE); Eastern part of Baláta tó, under *Salix cinerea* shrubs. 2003.10.27. (FA és SzE). **Mecsek:** At Cserkúti-dombok near Pécs. 2003.10.04. (FA és SzE).

Lit.: Kaszói erdőtömb és környéke: Baláta-tó, tőzegmohás égerlápban (*Sphagno squarrosi-Alnetum*) (Lájer 1998a); Baláta-tó úszólápján, *Sphagno squarrosi-Alnetum*ban (Lájer 1998b); Somogyszob, zombéksásosban (*Caricetum elatae*) (Lájer, 1998a)

Sphagnum teres (Schimp.) Ångstr. in Hartm.

Elsősorban fűz és égerlápokban él. Régen gyakoribb volt, napjainkban csak néhány előfordulása ismert Magyarországon. A Magyar Moha Vörös listán: CR-súlyosan veszélyeztetett (Papp et al. 2010).

Herb.: Kaszói erdőtömb és környéke: Eastern part of Baláta tó, under *Salix cinerea* shrubs. 2003.10.27. (FA és SzE); Eastern part of Baláta tó, under *Alnus glutinosa*. 2003.10.27. (FA és SzE).

Sectio Subsecunda

Sphagnum subsecundum Nees. in Sturm

Elsősorban a nyugat-magyarországi lápréteken él, állományai az utóbbi évtizedben jelentősen megfogyatkoztak. A Magyar Moha Vörös listán: VU-sebezhető (Papp et al. 2010).

Herb.: Barcsi Borókás: In paludosis rivi Rigóc-patak inter Középrigóc et Aranyospuszta. 1927.08.7. (BÁ); „Aranyospuszta”. 1938 (SÁ); In pratis paludosis rivi Rigóc-patak inter pag. Középrigóc et Felsőrigóc. 1923.05.29. (BÁ); In pratis paludosis rivi Rigóc-patak inter pag. Középrigóc et Felsőrigóc. 1923.07.24. (BÁ); „K. Rigóc” (*S. platyphyllum*). 1938. (SÁ rev. SzE és FA); „K. Rigóc”. 1938. (SÁ); In pratis paludosis ripae rivi Rigóc-patak prope Középrigóc. 1942.04.15. (BÁ); In alnetis paludosis „Nagyberek” prope Dárány. 1923.05.29. (BÁ); In dumetis paludosis „Jolda erdő” inter pag. Drávatamási et Középrigóc. 1923. ápr.14. (BÁ). Egyéb somogyi előfordulások: „Görgeteg” 1938. (SÁ)

Lit.: Barcsi Borókás: a Rigóc-patak aranyospusztai mellékága (BÁ 1927.08.7.); Aranyospuszta (Soós 1940); a Rigóc-patak Felső-Rigóc és Közép-Rigóc közti szakasza, mocsaras rétek gyéribben (BÁ 1923.03.29.); Rigóc-patak menti rétek (BÁ 1923.07.24.); Rigóc-patak Közép-Rigóc és Felső-Rigóc között (Boros 1924), Közép-Rigóc (Soós 1940); Közép-Rigóc (Jaczó 1941); Rigóc-patak a siklósi vasút hídjánál (BÁ 1942.04.15.), Rigóc-patak mentén, átmeneti lápok (Boros 1964); Rigóc-patak partján Daránynál (Boros 1968); Jolda-erdő, vízfolyás mentén zsombékok közt (BÁ 1923.04.14.); Jolda-erdő (Boros 1924); Grófi út, a dombos sávban az elektromos vezeték alatt (Galambos 1981); Nagyberek, lápi éterek tövén (BÁ 1923.05.29.); Nagyberek (Boros 1924); Púpos-kút égeresben (Galambos & Juhász 1985); Nagy-Nyírkút, égeresben, éger alatt (Galambos 1981). Soós (1940) a és Jaczó (1941) *S. platyphyllum*-ot is publikált Közép-Rigócról, de a herberiumi példány revideálása *S. subsecundum*-ot eredményezett. Egyéb somogyi előfordulások: Görgeteg (Soós 1940); Görgeteg (Jaczó 1941).

Sphagnum auriculatum

Nagyon ritka, jelenleg csak a Dél-Dunántúlon bizonyított a jelenléte. A Magyar Moha Vörös listán: EN-veszélyeztetett (Papp et al. 2010).

Herb.: Barcsi Borókás: In pratis paludosis rivi Rigóc-patak inter pag. Középrigóc et Felsőrigóc. (*S. subsecundum*) 1923.03.29. (BÁ, rev. SZE és FA); In alnetis paludosis „Nagyberek” prope Darány. (*S. inundatum*) 1923.03.29. (BÁ, rev. SzE és FA); Prope pago Darány, in palude Nagyberek, in turfosis. (*S. inundatum*) 1976.11.14. (GI, rev. SZE és FA), In Darány, Barcsi Borókás, Nagyberek near *Osmunda regalis*. 2003.09.18. (FA és SzE).

Lit.: Kaszói erdőtömb és környéke: Tarany, *Juncus effusus* állományban átmeneti alak *S. auriculatum* és *S. inundatum* közt (Lájer 1998a).

Sphagnum inundatum

Nagyon ritka, csak a Dunántúlon fordul elő, nedves, láposodó talajról került elő. A Magyar Moha Vörös listán: EN-veszélyeztetett (Papp et al. 2010).

Herb.: Kaszói erdőtömb és környéke: In Rezulai-erdő near Inke. 2003.10.27. (FA és SZE).

Lit.: Barcsi Borókás: a Nagyberek északnyugati része, mocsaras égeres, az éterek tövén gyériben (BÁ 1923.03.29.); Nagyberek (Boros 1924); a Nagyberek keleti oldalának kiszögellése, hatalmas kidomborodó párnák (Galambos 1981); Rigóc-patak mentén átmeneti lápok (Boros 1964); Rigóc-patak partján Daránynál (Boros 1968); Nagy-Nyírkút, égeres tóban, éger aljában (Galambos 1981). Kaszói erdőtömb és környéke: Tarany, *Juncus effusus* állományban átmeneti alak *S. auriculatum* és *S. inundatum* közt (Lájer 1998a)

Sphagnum contortum Schultz.

Elsősorban nyugat-magyarországi és zempléni lápréteken él, ritka. Állományai a *S. subsecundum*-hoz hasonlóan megfogyatkoztak az utóbbi évtizedben. A Magyar Moha Vörös listán: VU-sebezhető (Papp et al. 2010).

Herb.: Barcsi Borókás: „K. Rigóc”. 1938. (SÁ)
Lit.: Barcsi Borókás: Közép-Rigóc (Soós 1940).

Section Cuspidata

Sphagnum angustifolium (Warnst.) C.E.O. Jensen

Lápréteken, tőzegmohás és tőzegmohalápokban él, a gyakori tőzegmoha fajokhoz tartozik. A Magyar Moha Vörös listán: NT-mérsékelten fenyegetett (Papp et al. 2010).

Herb.: Kaszói erdőtömb és környéke: Near Tarany, South from Hókamalom., 1997.06.27., (SzGy és & JM)

Sphagnum cuspidatum Hoffm.

Tőzegmohás és tőzegmohalápokban él, nagyon ritka. A Magyar Moha Vörös listán: EN-veszélyeztetett (Papp et al. 2010).

Lit.: Kaszói erdőtömb és környéke: Tarany, *Juncus effusus* állományban (Lájer 1998a)

Sphagnum fallax (Klinggr.) Klinggr.

Lápréteken, tőzegmohás és tőzegmohalápokban él, a gyakori tőzegmoha fajokhoz tartozik. A Magyar Moha Vörös listán: NT-mérsékelten fenyegetett (Papp et al. 2010).

Herb.: Kaszói erdőtömb és környéke: Near Tarany, South from Hókamalom., 1997.06.27., (SzGy és & JM); Near Tarany, North from Hókamalom. 2003.10.12. (FA és SzE); Near Tarany, South from Hókamalom. 2003.10.12. (FA és SzE); North-west from Somogyszob, near Taranyi-Rinya rivulet, at Bírka-híd, in the southern side of the round depression. 2003.10.13. (FA és SzE); North-west from Somogyszob, in the southern part of Szárhomok. Sphagna grow in the wet, Carex elata dominated small depression. 2003.10.13. (FA és SzE).
Mecsek: In Cserkúti-dombok near Pécs. 2003.10.04. (FA és SzE).

Lit.: Barcsi Borókás: Púpos-kút égeresben éger alatt (Galambos & Juhász 1985).

Kaszói erdőtömb és környéke: Tarany, *Juncus effusus* állományban (Lájer 1998a); Somogyszob (Lájer 1998a).

Irodalomjegyzék

- Boros, Á. (1915-1972): Florisztikai jegyzetek (kézirat). – MTM Tudománytörténeti Tára, Budapest.
- Borhidi, A. & Juhász, M. (1985): Egy új növénytársulás a Barcsi Borókás Tájvédelmi Körzetben: *Ranunculo flammulae-Gratioletum officinalis* Borhidi et Juhász ass. nova. – *Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat, A Barcsi Borókás élővilága* **5**: 59–66.
- Boros, Á. (1924): Magyar láptanulmányok II. A drávabalparti síkság flórájának alapvonásai, különös tekintettel a lápokra. – *Magyar Botanikai Lapok* **23**: 1–56.
- Boros, Á. (1936): Adatok Somogy vármegye flórájának ismeretéhez. – *Vasi Szemle* **3**: 79–86.
- Boros, Á. (1953): *Magyarország mohái*. – Akadémiai Kiadó, Budapest, 361 pp.
- Boros, Á. (1964): A tőzegmoha és a tőzegmohás lápok Magyarországon – *Vasi Szemle* **18**: 53–68.
- Boros, Á. (1968): *Bryogeographie und Bryoflora Ungarns*. – Akadémiai Kiadó, Budapest, 466 p.
- Galambos, I. (1981): A Barcsi Borókás Tájvédelmi Körzet moha flórája. – *Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat, A Barcsi Borókás élővilága* **2**: 25–42.
- Galambos, I. & Juhász, M. (1985): Újabb adatok a Barcsi Borókás Tájvédelmi Körzet mohaflórájához. – *Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat, A Barcsi Borókás élővilága* **5**: 233–243.

- Juhász, M., Szerdahelyi, T. & Szollát, Gy. (1985): Természetvédelmi gondok a Barcsi Tájvédelmi Körzetben – botanikai tapasztalatok alapján. – *Dunántúli Dolgozatok Természettudományi Sorozat, A Barcsi Borókás élővilága* **5**: 241–243.
- Jaczó, I. (1941): Néhány Dunántúli tőzegmohaláp és *Sphagnum* előfordulás házas Rhizopodáiról. – *Állattani Közlemények* **38**: 18–34.
- Lájer, K. (1998a): Az *Aldrovanda vesiculosa* L. újabb előfordulása és egyéb adatok Magyarország flórájának ismeretéhez. – *Kitaibelia* **3**: 263–274.
- Lájer, K. (1998b): Bevezetés a magyarországi lápok vegetáció-ökológiájába. – *Tilia* **6**: 84–238.
- Latzel, A. (1934): Beitrag zur Kenntnis der Moose des Komitats Baranya – *Botanikai Lapok* **33**: 160–191.
- Papp, B., Erzberger, P., Ódor, P., Hock, Zs., Szövényi, P., Szurdoki, E. & Tóth, Z. (2010): Updated checklist and red list of Hungarian bryophytes. – *Studia Botanica Hungarica* **41**: 31–59.
- Péterfi, M. (1904): Magyarország Tőzegmohái. – *Növénytani Közlemények* **3**: 137–169.
- Soós, Á. (1940): A magyarországi tőzegmoha-lápok fonalférgeiről II. – *Állattani Közlemények* **37**: 71–91.
- Uherkovich, G. (1981): A Szűrűhely-folyás (Barcsi-Borókás) tőzegmohás tavacskájának algái. – *Dunántúli dolgozatok Természettudományi Sorozat* **2**: 5–23.
- Vajda L. (1933-1978): Florisztikai jegyzetek (kézirat). MTM Növénytár, Budapest.
- Visnya, A. (1939): *Sphagnum*-folt a Kalaposkőn. – *Vasi Szemle* **6**: 346–347.